

Posudek magisterské práce Gabriely Kůstové: „Fenomén hudby v antické filosofii“

Magisterská práce Gabriely Kůstové si klade velmi ambiciózní cíl, tj. postihnout fenomén hudby v antické filosofii. Je jistě více než zajímavé věnovat pozornost tomu, jakou roli hrála hudba v myšlenkových systémech významných antických filosofů. Důležitost takového zmapování je opřena o to, že pro většinu antických myslitelů představuje hudba nejen estetickou záležitost, ale především záležitost mravně-výchovnou. Tohoto rozměru se hudbě dostává proto, že je ze všech umění nejvíce spojena bezprostředně s řádem, jako podobou harmonie. Na základě tohoto zjištění provádí autorka i výběr antických filosofů, jejichž pojetí hudby se chce věnovat. Tento výběr je smysluplný a pokrývá jistě nejvýznamnější podoby presokratického a klasického vztahu k hudbě. Otázkou je, proč se v práci neobjevují také reprezentanti helenismu a pozdní antiky vůbec. Nebylo v tomto období skutečně vytvořeno již nic pro zkoumanou problematiku nového?

Zpracování postojů k hudbě u všech čtyř filosofů, tj. Pythagory, Hérakleita, Platóna a Aristotela, je přehledné a na tak malé ploše, kterou mu může magisterská práce věnovat, výstižné. Zejména výklad o pythagorejské hudební teorii a o pojetí harmonie u Hérakleita je zajímavý a i pro filosoficky vzdělaného člověka přínosný, protože porovnává různé interpretace týchž skutečností a umožňuje tak hlubší vhled do zkoumaného problému.

Práce se opírá o rozsáhlou sekundární a i pramennou literaturu, což je ve většině případů přínosné. Problematickým se to stává tehdy, když autorka nekriticky přijímá některá zevšeobecnující tvrzení, např. že Platón nepovažuje Pythagora za filosoficky významného (víme, že pozdní Platón se pythagorejským učením velmi inspiroval), nebo že Hérakleitovy výroky jsou „přínejmenším lakonické“, protože my samozřejmě známe jen zprostředkované zachované zlomky. Problémem je i dvojí vymezení Aristotelova pojetí katharisis (str.41 a str.61) v rámci tragedie. Jednou jde o smyslovost a nemá přílišnou roli v péči o duši, podruhé je tento vztah daleko hlubší.

Závěrečná část práce je věnována teorii strun s dalekým přesahem za svět antické filosofie a na necelých dvou stránkách také Husserlovu chápání konstrukce časového objektu. Domnívám se, že se zde autorce zcela nepodařilo prokázat, jak tato témata doplňují naše poznání o antickém vztahu k hudbě a mohla by být v budoucnu nahrazena právě postížením dalšího vývoje vztahu k hudbě v rámci antiky.

Přes kritické poznámky, které jsem zde vypsala, považuji práci Gabriely Kůstové za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení velmi dobře.

Praha 23.4.2006

m. Blažková
.....
Dr.Miloslava Blažková, CSc